

DELA VSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:

Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadrugi dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za imo-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda Din 1.—. V oglašnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 13.

Sobota, 13. februarja 1932.

Leto VII.

Koliko velja kriza.

Milijone delavcev je nezaposlenih že več nego dve leti. Nezaposlenost narašča vsak dan po vsem svetu. Ljudje, ki sicer ustvarjajo gospodarska dobra, nimajo posla, najdovršnejši stroji in aparati rjave. Človeški duh, ki hoče vedno naprej, jasno vidi nepopolnosti današnje gospodarske organizacije, ki ne zna porabljati velikih tehničnih izumov ljudi v prid ljudi.

Človeštvo trpi v tej dobi krize ogromne izgube, ki se ne bodo nikdar dale nadomestiti. Ko je bilo ob času vojne poslanih milijone ljudi na fronte, da uničujejo namesto da bi delali in ustvarjali — je nastalo splošno obubožanje. Sedaj so ljudje zopet obsojeni, da ne smejo delati, da morajo uničevati dobra in vrednosti — čeprav ni vojne. Koliko velja človeštvo neumnost te krize? Koliko dober, ki sicer služijo potrošnji ljudi in napredku produkcije propada v tej najstrašnejši od vseh kapitalističnih kriz?

Vladimir Vojtinski je poizkušal v svoji najnovejši knjigi »O mednarodnem dviganju cen kot izhodu iz krize« izračunati, koliko velja človeštvo kriza. Pripoveduje o Nemčiji. V letu in pol, od septembra 1929 do marca 1931 je bilo okoli 1 do 6 milijonov nezaposlenih na nemškem delovnem trgu, katerih nezaposlenost povzroča nepovoljni gospodarski položaj, a ne sezonska fluktuacija. Tem je treba prišteti še one, ki delajo ob skrajšanem delovnem času, tako, da se more trditi, da je od dela izključenih okoli dva milijona delovnih sil. Po računu Vojtinskega ustvari vsak delavec na leto dober v vrednosti okoli štiri tisoč mark — dvakrat toliko kakor znaša njegova mezda. Nemčija je torej v 18 mesecih, to je od septembra 1929 do marca 1931 izgubila okoli 12 do 12 1/2 milijard mark ali 170 milijard dinarjev s tem, ker delavci niso proizvajali. Za to vsoto se je zmanjšala socialna produkcija, vsota dober, ki je proizvajala nemško narodno gospodarstvo. Od marca do decembra minulega leta je izguba še bolj narasla. Iznaša namreč 1.2 do 1.4 milijarde mark mesečno. Torej samo v nemškem gospodarstvu iznaša izguba 23 do 25 milijard zlatih mark ali okoli 350 milijard dinarjev. In po računu nemškega instituta za proučevanje konjunktura je izguba še nekaj večja.

Kakšna je torej izguba krize na svetu sploh? V Nemčiji je ena petina do ene četrtine vseh nezaposlenih na svetu. Če račun Vojtinskega za Nemčijo primerjamo s svetovnim gospodarstvom, tedaj pridemo do strahovitega rezultata, da znaša na vsem svetu izguba samo na proizvodnji do konca 1931. leta 120 do 130 milijard zlatih mark ali 1680 do 1720 milijard dinarjev! Ali je treba dodajati temu še izgubo, ki je nastala zaradi porušitja trgovskega aparata in s tem omejitev prometa. Ti posredni stroški proizvajajo znašajo praviloma četrtino vrednosti produkcije. Tako je svetovno gospodarstvo do konca 1931. leta imelo izgube okoli 150 do 160 milijard zlatih mark ali 2100 do 2240 milijard dinarjev. To je vsota, ki si je pravzaprav ne moremo misliti. Za toliko je človeštvo obubožalo, za toliko je manj ustvarilo dober, s katerimi bi se mogli gladni nasititi in bosu obuti.

Nekoliko manjša je ta vsota, kakor so dolgov, za katere so se zadolžili zmagovalci v svetovni vojni pri ameriških Zedinjenih državah zaradi svojih lastnih vojnih izdatkov. Evropa je vodila vojno, v kateri je sama

Občine naj prispevajo za brezposelne rudarje.

Občinam v revirjih.

Vsled splošne gospodarske krize je v prvi vrsti najbolj občutno prizadeto rudarstvo. Se v normalnih gospodarskih razmerah se je v rudnikih Dravske banovine vsled premalo odjemalcev premoaga praznovalo. Sedanja kriza pa ni povzročila samo praznovanje po rudnikih, ampak se rudarsko delavstvo čimdalje bolj reducira.

Dasi nimamo točnih podatkov o številu brezposelnih rudarjev v Dravski banovini, vendar ni pretirano, če konstatiramo, da gre v tisoče. K tem nesrečnikom se stalno pridružujejo novi brezposelni rudarji, bodisi da so bili reducirani v rudnikih Dravske banovine, ali pa so prišli iz južnih krajev naše države, kakor tudi iz inozemstva.

To katastrofalno naraščanje brezposelnosti te stroke delavstva nujno sili k razmišljanju, kako odpomoči in nuditi prizadetim življenjski obstoj.

Tukaj ne gre samo za rudarje kot take, pač pa tudi za številne družinske člane.

S 1. aprilom 1931 je bil sicer ustanovljen takozvani »fond za brezposelne rudarje«, h kateremu je bil izdan pred kratkim tozadevni pravilnik. Vendar pa v sedanjem času nikakor ne bo mogoče s sredstvi, ki so predvideni, vzdrževati brezposelne rudarje. V pravilniku je tudi vneseno, da bi občine in razne korporacije prispevale k tozadevnemu fondu.

Zato prosimo, da v očigled velike potrebe podpiranja brezposelnih rudarjev tudi vaša občina prispeva, bodisi v rednih, izrednih ali pa v naprej določenih prispevkih v brezposelni fond rudarjev.

Vse občine, kakor tudi druge korporacije, katere prispevajo k tozadevnemu fondu, lahko določijo kraj uporabe nakazanih podpor.

Gospodarsko sodelovanje balkanskih držav

Grški delegat je na carigradski konferenci balkanskih držav glede gospodarskega sodelovanja predlagal v imenu Grčije, da naj se uvede med balkanskimi državami preferenčna carina, ki mora biti vsaj 50 odstotkov nižja kakor navadne minimalne carine. Ta carina naj bi veljala za blago, ki se prevaža med temi državami.

Dalje naj bi vsaka balkanska država, ki sklene trgovsko pogodbo s kakšno drugo državo, to sporočila balkanskim državam, da se s tem prične izvajati skupna in enotna trgovinska politika balkanskih držav. V ta namen naj se ustanovi eventualno v Carigradu skupen odbor balkanskih držav.

Tajna pogodba med Francijo in Japonsko

Kakor poročajo listi, postojata baje med Francijo in Japonsko tajna pogodba, ki veže Francijo, da bo podpirala politiko Japonske na Daljnem vzhodu, Japonska pa bo na drugi strani podpirala politiko Francije v Evropi. Francija je baje že svoječasno le nerada sodelovala pri demarši velesil v Tokiu, medtem ko Japonska na vseh konferencah podpira stališče Francije.

Prva dopolnilna volitev v Angliji.

Dne 9. t. m. se je vršila dopolnilna volitev poslanca v South Croydonu na Angleškem. Vladni kandidat je dobil 19.126 glasov, kandidat delavske stranke pa 9189. Pri splošnih volitvah je dobil konservativni kandidat 30.722 glasov.

sebe razmrcvarila in se za mnogo let gospodarsko oslabil. Vojno je vodila z najetimi ameriškim denarjem, tako da se trajnemu gospodarskemu oslavljenju pridružuje še zadrega zaradi plačevanja dolgov Zedinjenim državam. Sedanja vrednost vojnih dolgov, ki jih dolgujejo zvezne države ameriškim Zedinjenim državam, znaša 33 milijard mark ali 460 milijard dinarjev. Ameriški senat se v svoji kratkovidnosti brani, da bi črtal ameriške terjatve. In Zedinjene države bi bile postale v zadnjih dveh letih mnogo bogatejše, kakor so mogle postati, če bi se jim bili vojni dolgov v celoti in takoj izplačali — če bi kapitalistični mehanizem obrata ameriških tovarn ne ustavil, marveč da bi bil proizvajal.

Kako so hvalili Hoovrov moratorij, kot velikodušni čin! Leto dni Nem-

Vojna furija na Kitajskem divja dalje.

Japonci prodirajo. — Kitajci organizirajo odpor.

Japonci so se resno pripravili, da osvoje Šanghaj, Nanking in nameravajo prodirati dalje. Kitajci se upirajo navalu deloma z uspehom, vendar niso kos japonskemu militarizmu.

Japonska pa utegne imeti težave doma s svojo imperialistično vojno. Finančni minister se je odločno uprl velikim vojnim stroškom za ojačane vojne operacije na Kitajskem. Pa tudi med občinstvom se pojavlja odpor proti vojni. Tako so študenti cesarske univerze v Tokiju izdali letak z različnimi naslovi, tako: »Vojna imperialismu!« — Oblast je 20 študentov zaprla, ker so priredili demonstracijo z zastavami.

Pri bojih v Šanghaju je bilo Tungši-vseučilišče, na katerem poučuje tudi več nemških profesorjev, z bombami skoraj popolnoma porušeno.

čija ne plačuje reparacij. To je okoli 1.8 milijard mark. A tudi zaveznice leto dni ne plačujejo Ameriki, kar znaša približno toliko, kolikor bi Nemčija morala plačati zaveznicam. Ali kdor je mislil, da je Hoovrov načrt rešitev, ta se je težko varal: bila je to samo majhna kapljica na žareči kamen.

Če bi bil svet zadnji dve leti brez motnje dalje proizvajal — bi imel danes štirikrat toliko dober, kakor znašajo vojni dolgov!

Ne gre tu o razpolaganju z zlatimi palicami, s katerimi se lačni ne morejo nasititi. Gre za realna dobra: o strojih za izpopolnitev produkcije; o surovinah za proizvodnjo, o premoгу. Gre za obleko, hrano, stanovanja, zdravila, knjige in druge kulturne vrednote.

Razorožitev je še vedno samo vprašanje.

Izjave v generalni debati na razorožitveni konferenci.

Generalno debato o francoskem predlogu in dnevnem redu je pričel angleški zunanji minister sir John Simon.

Najprej je govoril o neenakosti v oboroževalni politiki. Nekatere države se oborožujejo neglede na mednarodne pogodbe. Tu je treba nekaj storiti v obrambo pred komplikacijami. Trditvi, da se čuva svetovni mir s pripravljanjem za vojno, nihče ne veruje več. Močna oborožitev ne jamči za varnost. V najboljšem primeru ustvarja iluzijo varnosti na eni strani, dočim na drugi strani povečava nesigurnost. Varnost, ki smo si jo postavili kot ideal, je varnost za vse, in varnost za vse je odvisna odločevalno od omejitve oboroževanja. Oboroževanje je simptom patološkega (bolestnega) stanja.

Razorožitev je mogoča po dveh potih. Ena je, določitev maksimalne meje, ena pa pogodbeno izključitev določenih orožij in metod. Za izvedbo teh dogovorov pa je potrebna kot nadaljna garancija mednarodna avtoriteta, ki bi imela pravico kontrole nad razoroževanjem in oblast, da prisili k izpolnjevanju obveznosti one, ki bi hoteli kršiti mir. Naš namen mora biti, da to dosežemo.

Popolnoma bi se pa moralo odpraviti vojno letalstvo, letalske bombe in podmornice. Britska vlada meni, da naj se oborožitev zniža za 25 odstotkov. Anglija bo tudi soglašala z omejitvijo topov in njih velikosti.

Francoski vojni minister Tardieu je poudarjal, da se morajo izvrševati mednarodne pogodbe. Društvo narodov je treba dati izvršilno avtoriteto. Konferenca ima nalogo, da se ne oddalji od svoje naloge. Ona mora ustvariti podlago, na kateri bo Društvo narodov organiziralo mir, varnost in razorožitev. Zanesljivega miru ne bo, dokler ne bo pojačenega Društva narodov. Organizirajmo mir, mladina bo delala dalje. — Francija je pripravljena dalje omejiti svoje oboroževanje.

Nemški kancler Brüning je poudarjal v svojem govoru, da morajo vse države misliti na to, da v zmislu mednarodnega dogovora kar najbolj zmanjšajo oboroževanje. Tu ne sme biti zavijanja v interpretaciji, po katerem bi ene države smele oboroževati. Nemčija zahteva splošno razorožitev. Predlagani načrt konvencije ima nedostatke. V konvenciji mora biti določeno, kako naj se praktično in uspešno zniža oborožitev, zlasti tudi, da se države v zmislu Kellogovega pakta odpovedo vojni sploh. Taka določba utegne in more postati jedro in bistvo razoroževanja ter jamčiti za uspeh konference. Nemci odkritosrčno žele miru. Razoroževanje v tem zmislu bo prineslo pomirjenje med narode. Mednarodni dogovor v tej zadevi pa mora biti za vse člane Društva enak, enakopraven ter enak obvezen zanj. Če se pokaže iskrenost v tem stremljenju, bodo narodi zaupali, se bo večala solidarnost, je pa tudi treba hoditi za tem ciljem z vso energijo.

Henderson je optimist.

V Ženevi je Henderson sprejel deputacijo udruženja bivših vojakov ter rekel, da zaupa v delo konference, ki bo vsaj temelje za razorožitev ustvarila.

Volilna zmaga „Zveze rudarjev“ v Zagorju.

Pri volitvah v Bratovsko skladnico je dobila lista Zveze rudarjev Jugoslavije 500 glasov, nacionalistična pa 87.

Z mesecem februarjem t. l. poteka triletna poslovna doba delegatov v krajevnih, kakor tudi v upravnem odboru Glavne bratovske skladnice za Slovenijo.

V tem mesecu se morajo torej izvršiti volitve delegatov pri vseh krajevnih bratovskih skladnicah. Ti delegati potem iz svoje srede izvolijo krajevne odbore in delegate za glavno skupščino, ta pa potem iz svoje srede izvoli 6 članov v upravni odbor Glavne bratovske skladnice.

Naravno je, da vlada med rudarskim delavstvom precej zanimanja za te volitve, ker gre za to, kdo bo zastopal interese delavstva v tej važni ustanovi. Zato si skušajo pri vsakokratnih volitvah razne strokovne organizacije, kakor tudi razne skupine pridobiti čim večji vpliv.

Tako sta se tudi pri volitvah v Krajevno bratovsko skladnico v Zagorju, dne 7. februarja t. l., borili za zmago dve kandidadni listi, in sicer kandidadna lista Zveze rudarjev Jugoslavije in lista Narodno strokovne zveze. Borba je bila sicer bolj podzemna, a zato srditejša.

Izid volitev je ene prijetno presenetil, druge pa hudo razočaral. Od 884 volilnih upravičencev je volilo 587 ali 67 odstotkov. Od teh je dobila lista Zveze rudarjev Jugoslavije 500 glasov, lista Narodno strokovne zveze pa samo 87. A tudi število 500 je mnogo naših kandidatov prekoračilo, medtem ko noben narodni socialist ni prekoračil števila 87 glasov.

Čestitamo zavednim rudarjem v Zagorju in želimo, da tako zmagajo kandidatne liste Zveze rudarjev Jugoslavije vsepovsod!

Komunistične demonstracije na Čehoslovaškem. 10. februar so komunisti v Čehoslovaški proglasili za svoj demonstracijski dan. Povsod je bila policija in vojaštvo v pripravljenosti. Večje ali manjše demonstracije so se vršile skoraj v vseh večjih mestih, a medtem, ko se po Češkem in Moravskem mir ni kalil, je prišlo v Podkarpatski Rusiji na več krajih do krvavih izgrediv, zlasti Perecinu in Munkaču, kjer so velike množice s palicami in kamenjem oboroženih težakov in kmetov navalile na žandarje in jih veliko ranile. Več sto komunistov, med njimi tudi poslancev, je bilo aretiranih.

Napredek v najtežji krizi. Poročilo krajevne socijalno-demokratske organizacije v Berlinu izkazuje v prejšnjem letu porast svojega članstva za 7000.

Doma in po svetu.

Akcija za znižanje stanovanjskih najemnin, ki je izšla pred volitvami v narodno skupščino ter je bila posebna anketa v Zagrebu, ima v Ljubljani to posledico, da so nekateri hišni posestniki zopet povišali najemnine.

V Senovem ustavijo premožgovnik? Že dalje časa se širijo govorice, da namerava Trboveljska premožgokopna družba obrat premožgovnika v Senovem ustaviti. Prizadetih bi bilo v tem primeru okoli 400 delavcev.

Važno za državne vpokojence. Vsi državni vpokojenci morajo predložiti finančni direktorji v Ljubljani do dne 1. marca 1932 predpisane nove prijave za prejemanje draginskih doklad. Tiskovina se dobiva v vseh glavnih tobačnih zalogah za 1 Din. Vpokojenci, ki so minulo jesen predložili to prijavo, jim je ni treba ponoviti. Vsak vpokojenec pa mora predložiti potrjeno pristojno davčne oblasti, da je brez imetja in brez drugačnih dohodkov.

V Narodni skupščini v Beogradu je bil stavljen te dni predlog, da se ugotovi, koliko poslancev se udeležuje sej. Po ugotovitvi je bilo na seji od 306 poslancev navzočih le 189; odsotnih je bilo tudi mnogo poslancev iz Dravske banovine, ki se bržčas vsled preobremenosti z delom, niso mogli udeležiti seje.

Na občutljivi koži se pojavijo lišaji in drugi nedostaki pri uporabi škodljivega mila. Zato se priporoča uporaba samo takih mil, ki so medicinsko brezhibna, kakor so to Fellerjeva Elsa-mila lepote in zdravja, in sicer: lilijino mlečno milo, lilijine kreme, boraksovo, glicerino, katranovo, rumenjako in milo za britje. Po pošti 5 kosov 52 Din brez daljnjih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatr 383, Savska banovina.

Mussolini obišče papeža. Mussolinija bo dne 11. t. m. sprejel papež v slovesni avdijenci.

Italijanski tanki za Madžarsko. Češki listi poročajo, da se je minuli ponedeljek vozilo preko Monostra s posebnim transportom 36 tankov, ki jih je Italija dobavila Madžarski. Nadaljnje pošiljke se še pričakujejo. 16 teh tankov gre v Budimpešto, ostali se razdele po raznih madžarskih mestih. Na Ogrskem trdijo, da so tanki potrebni za naraščajočo komunistično nevarnost, v resnici se pa pod to parolo vrši tajno oboroževanje.

V železniških delavnicah v Bukarešti je došlo radi plačilnih nesoglasij do težkih delavskih izgrediv in spopadov s policijo.

Avstrijsko delavstvo za ruska naročila. Zastopniki strokovno organi-

ziranih delavcev kovinske industrije na Dunaju so na svoji konferenci sklenili zahtevati od vlade, da ne dela težko trgovini s sovjetsko unijo in da zviša garancijo za izplačila sovjetskih dobav, da se na ta način delno prepreči še večja kriza v kovinski industriji.

Razmah »Schutzbunda« na Dunaju. V odgovor na vladne in heimwehrovske šikane je dunajsko delavstvo sklenilo razširiti in podpreti predvsem »Schutzbund« in so si v vseh okrajih postavili gotov pensom, pridobiti gotovo število novih članov za delavsko bojno organizacijo. Rekord ima pri tem vsekakor delavski okraj Favoriten, ki si je nadel nalogo, da pridobi še 1380 novih članov, a je to število dosedaj doseglo že 1560 članov.

Kriza tudi pri gledališčih. Dunajska gledališča so zadnji čas kar na veliko začela odpovedovati službe igralcem in gledališkim delavcem. Več gledališč se bo sploh zaprlo.

Hitlerjevci in državna bramba. Nemško socijalno-demokratsko časopisje protestira, ker hitlerjevci že več tednov vrše vojaške vežbe na vojaškem vežbališču Döberitz pri Berlinu, ki je pod izključno upravo državne brambe.

Rudniška eksplozija v Charleroin v Belgiji je zahtevala 17 mrtvih rudarjev.

Angleške predloge za razorožitev je na konferenci v Ženevi iznesel Sir John Simon. Predlaga omejitev oboroževanja in znižanje za eno četrtno, prepoved uporabljanja plina in podmornic v vojne svrhe.

Brezposelnost v Angliji narašča. Dne 21. decembra 1931 je bilo na Angleškem za 218 tisoč 490 brezposelnih več, kakor istega dne prejšnjega leta.

Edgar Wallace, znani angleški romanopisec, ki je napisal 140 romanov, je te dni umrl.

Nesoglasje v japonski vladi. V vladnih krogih v Tokiu se vedno bolj opaža nesoglasje med civilnimi člani vlade in generali, ki hočejo na vsak način sprovcirati vojno in silijo k akcijam v Kini. Finančni minister je zagrozil s svojim odstopom, če se bodo še nadalje pošiljale čete v Mandžurijo in v Šanghaj. Izgleda, da se radi teh akcij bori vlada že z velikimi finančnimi težavami.

Kitajci se hrabro branijo. Trdnjava Vusung pri Šanghaju se kljub ljuhim napadom Japoncev in nepretrganemu obstreljevanju iz topov še ved-

Oklic nemške delavske mladine.

Delavske mladinske organizacije v Nemčiji so izdale toplo proklamacijo, v kateri pozivljajo ves nemški narod, da se pridruži republikanski železni fronti, ker gre za ogroženo svobodo nemškega naroda in za izpolnitev obljub, ki jih daje weimarska ustava. Proti diktatorskim načrtom kakršnekoli vrste nastopa tu sklenjena fronta republikanskega in svobodnomiselnega naroda.

V tej fronti za socialno pravičnost, za notranjo in zunanjo svobodo, za mir ter splošno razorožitev se je postavila tudi mladina. V tej borbi proti meščanski vojni in diktaturi se odločuje o usodi mladine, od nje izida je odvisna bodočnost mlade generacije nemškega naroda.

Stotisoče mladih delavcev stoji v tej fronti. Posvečali smo se doslej praktičnemu delu in se nismo ozirali na kričanje nasprotnika. Sedaj pa hočemo sodelovati v enotni fronti.

Izjava v nadaljnjem poudarja razloge te proklamacije. Podpisala so proklamacijo mladež svobodnih strokovnih organizacij, mladež delavskih športnih zvez, socialistična mladina in mladež delavskega Reichsbannerja.

no hrabro drži. V torek je v trdnjavi zletelo v zrak veliko skladišče streliva in zavilo vso okolico v neprodren dim. V ponedeljek so Japonci obstreljevali tudi mesto Tientsin. Ustavili so obstreljevanje šole, ko so od lokalnih kitajskih oblasti izšli neko pismeno izjavo, katere vsebina pa ni znana. Kitajski delegat pri Društvu narodov, Jen, je izjavil, da so Japonci dosedaj izkrcali v Mandžuriji 75.000 mož svoje vojske, 25.000 pa v Šanghaju. Razen vojnih ladij, ki se še nahajajo v kitajskih vodah, je med potjo še 23 nadaljnjih japonskih bojnih ladij. Kitajci so dosedaj kazali skrajno potrpežljivost, vendar jim nihče ne bo smel zameriti, če bo te potrpežljivosti enkrat konec in da preidejo v aktivnejšo samoobrambo.

Tajfun na Reunionu. Na otoku Reunion v Indijskem oceanu, ki je v francoski posesti, je divjal zadnje dni silovit orkan, ki je zahteval 45 človeških žrtv. Mesto Saint Denis je porušeno.

V DOBI NAHODA

kadar kašljamo in smo zasluženi, kadar nam preti gripa, takrat je Fellerjev bolečina pomirjujoči Elsafluid, to odlično sredstvo in kozmetikum, prava tolažba v hiši. — Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici 62 Din franko pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatr 383, Savska Banovina.

Izkoristite ugoden nakup ostankov v TEKSTIL-BAZARJU v Mariboru / Ostanki, meter po Din 6—, 7—, 8—, 9— in 10—

Angelo Cerkvénik:

ROSA.

(Povest.)

Pripovedoval ji je navadno, vsakdanjo povest o mladi gimnazijki, ki mu je bila poleg domovine in naroda početek, konec, smisel vsega, kar je, edina vrednota...

Rosa je mirno poslušala. Bilo ji je, kakor da čita sentimentalno povest. Jela je uživati z njim vred ob čistih, nepopačenih spominih, zazdelo se ji je v nekaterih trenutkih, da je ona sama tista drobna, otroška Tanja, ki se je, kakor ta dekleta tukaj niže, kopala v zeleni vodi in v rdečih žarkih potapljaljočega se solnca, v zavetju stoletnih vrb žalujk.

Dan za dnevom sta hodila k tisti vrbi, dan za dnevom je povest o drobnih, beli Tanji bila sladkejša in opojnejša...

— Da, ljuba Rosa, Tanja je tako lepa in tako dobra, kakor ste lepi in dobri vi...

— Jaz lepa in dobra?

— O, da nimam Tanje, bi moral imeti Roso! Če bi mogel in smel, bi imel Tanjo in Roso hkratu! Obe bi se morali kopati tu spodaj, obe bi gledal, gledal, samo gledal...

Rosa se je zasmejala, tiho, tiho se je zasmejala, ne da bi prebudila hrepenenja svoje krvi, spavajoče želje svoje ženskosti, večne ljubezni ženske do otrok.

Vedela je, da je to le jesenski sen ob potapljanjučem se solnčnem škrlatu, da je to le sen ob materinsko nežno pošumevajoči reki, ob lahko

šelestajočem vrhovju brez deviško slokih topol...

In sen je bil lepši od življenja.

— Bojo, Bojo, vi niti slutiti ne morete, kolikšno srečo ste mi naklonili s temi otroško-neumnimi besedami! Le težko bi mogli doumeti, kolikšna želja po večni mladosti, po božanski vsebini človeškega življenja je v tej vaši želji.

— Rosa, povejte mi, kako ste zašli semkaj?

— Vojna, Bojo...

— Ali je to vse, kar mi morete povedati?

Rosa je dolgo molčala, potem pa je razgrnila zavese...

Njen oče je zavrzel veliko posestvo, velike vsote denarja. Vse je razdal. Lastnina mu je bila nepotrebno breme, ki je človeka zaslužnjevalo, celo telo mu je bilo balast! Hotel je biti povsod, ljubil je ves svet z enako malo strastno, deviško vnemo. V isti dobi, ko so jeli raziskovalci arktičnih pokrajin posebno strastno gredbi v ledene gore, je tudi njenega očeta zaneslo tja gori, daleč na sever.

Kakor sto in sto drugim, se je tudi njemu pripetilo, kar je tam zgoraj po večno belih planjavah tako vsakdanje, tako samo ob sebi umljivo.

Težko je obolel, boriti se je moral z obupom in malodušnostjo — in je zmagal.

Ležati je moral daleč na severu Švedske v bolnišnici, kjer je spoznal njeno mater, svojo poznejšo ženo. Dolgo dobo je preživel na Švedskem, dokler ga ni hrepenenje vračanja poglono nazaj, hrepenenje vrtenja, ki je v krvi slehernemu živemu bitju v vsemiru. Vse je le večno vrtenje,

domotožje tudi! Domotožje je tisočerno, domotožje po domu od danes, po domu od včeraj, po domu iz skoraj slutene preteklosti... Vrtenje zemlje je domotožje po 365 točkah v vsemiru... Elementarni, zdravi in neokuženi ljudje pa so kakor mati jim zemlja, kakor oče jim solnce, kakor praoče jim vsemir.

Prišla sta z materjo na jug.

Rosa je hodila v šolo in je postala učiteljica. Oče ji je kmalu umrl.

O, umrl je tako lahko, smehljaj se je...

Mama je šla z njo v hribe. Umrla je tik pred vojno. Srečni sta bili v hribih. Dolgega časa nista poznali... Dan jima je bil vedno prekratek. Rosa se je vedno čudila svojim znanam in prijateljicam, ki so govorile o hribih, kakor da so tam ljudje... V hribih so prav takšni ljudje, kakor povsod drugod, le da je njihovo bistvo bolj silovito elementarno, bolj božansko preprosto, bolj nepopačeno in prenaravno. Njej, ki je bila hčerka najmanj popačene narave, najmanj parfimirane pokrajine, je bilo občevanje z elementarnim človekom ljubše od občevanja z dekadentnim mestnim človekom, ki skuša celo nasilnejši element: morje in gore parfimirati.

Smrt matere je kmalu prebolela.

Vedela je, da mora vsakdo, ki živi, tudi umreti, videla je že v svoji najnežnejši dobi preveč ljudi umirati in umreti, da bi ji smrt — pa čeprav še tako bližnjih sorodnikov — vzbujala kakšne posebno vznemirjajoče občutke. Nikdar pa ni razumela, kakšne možgane imajo ljudje, ki merijo z dvojno mero vrednost življenja človeka, ki jim ni Bog ve kako blizu, in vrednost človeka, ki jim je oče, mati, brat, prijatelj...

Nabirajte člane

za Cankarjevo družbo. Za 20 Din dobi vsak član 4 lepe knjige.

V sicilijanskem rudniku Caltanissetta se je dogodila eksplozija jamaških plinov, ki je zahtevala veliko žrtev. Dosedaj so izkopali 5 mrtvih in deset težko ranjenih.

Ljubljana.

Mladinska akademija in humorističen večer šišenske »Svobode«. Nad vse pričakovanje je uspela mladinska akademija šišenske »Svobode« v soboto, dne 30. jan. t. l., dasi je bila šele prvi poskus in tudi od drugod nismo imeli izkušenj. Do 100 udeležencev, med njimi 60 malčkov, je strmel dve uri in bilo prikovano na spored. Šrnel je pridno godel, deklamacije so se vrstile, kar 12 jih je bilo: Čufar (2), Igor, Katka Zupančičeva (3), Oton Zupančič (2), Vlado Klemenčič, Utva, Simon Jenko in Simon Gregorčič so govorili k srcem in dušam malčkov, ki so žejni in željni lepih besed. Ivica Zorova je govorila možato; Slavica Bričljiva pa kar nekako svečano, prav v slogu pesmi; Martinka Likovičeva je kazala že precejšnjo vajo, 7 letna Vida Zalaznikova je s svojim debelim glaskom pripovedovala o »maku, kako kima«, 4 in pol letna Saša Kovačičeva je kar pogumno nastopila in se z veseljem odzvala ploskanju: dodala je še enega Zupančiča (Zimo). Naš stari znanec Lojze Ajdišek je pa možato in lepo podal svoje tri deklamacije. Dva filma: prvega poučnega (kaljenje in oplojanje, arabske žene, živali z Jave, zrakoplov) in drugega zabavnega (Chaplin kot poklicni gasilec) je pokazal ozki film. Prvi film je bil nekako premalo oster in potreboval bi razlage, kot bi v takem slučaju prihodnjič želeli, saj je tekst francoski in nemški, česar pa otroci sploh ne razumejo, saj tudi večina odraslih ne. Drugi film je bil bolj oster in je ugajal bolj kot prvi. Mali 13-letni Lado Krušič je zapel štiri pesmi: »V jesenskem vrtu«, »Prosti časi«, »Kje dom je moj« in »Pesem kuharja«. Zlasti zadnja, ki jo je zapel v primernem kostumu, je ugajala in moral jo je še dvakrat ponoviti. Mali Lado ima močan in prijeten glas, vendar se mu pozna, da ni šolan. Dihanje čisto ni na pravem mestu in večkrat preseka zvoke: sicer je pa Lado navdušil in bi bilo škoda njegovega glasu, ako bi ostal neizrabljen. H koncu je pripovedovala članica dramatičnega odseka »Svobode« v Šiški, s. Tilka Boncljeva, pravljice Mileta Klopčiča: Prebrisan zajec in kako so nastale zvezde. Zlasti prva je mladini ugajala. Sploh je večer, dasi je trajal 2 in pol ure, bil skozi zanimiv in ni malčkov ni malo dolgočasil. Na svoji privlačnosti ni od začetka do konca prav nič izgubil. Še več si jih želimo. Zdej pa vabimo za konec predpusta na I. humoristični večer, ki bo spet neka novost. Na sporedu so burka »Trije klovi«, kupleti, humoristično predavanje o avtomobilu (šest stvari) in drugo. Zabave in smeha bo mnogo. Sodelujejo priznani humoristi. Namesto predpustne veselice bo to zabaven večer, ki bo tudi primeren času pustnih šem. Vstopnine ni nič, samo prostovoljni prispevki. Prepričani smo, da bo udeležba častna in bo nagradila trud odbora »Svobode«, ki skuša v Šiški na vso moč zadovoljiti članstvo. —n.

VIII. DELAVSKI PROSVETNI VEČER priredila ljubljanska »Svoboda« in »Zarja« v soboto, dne 24. februarja 1932, ob 8. uri zvečer v dvorani Delavske zbornice.

Nastopili bodo solisti: sopran, tenor, bariton, violina, klarinet, duet na flauto, delavsko pevsko društvo »Cankar« in pa govorilni zbor ljubljanskega delavskega odra s Kozarjevo: Mi minerji. Pisatelj Angelo Cerkenik bo predaval o proletarski kulturi. Božič bo recital delavsko pesem. »Zarja« bo zaigrala koncertne komade.

Ptujsko delavstvo za svoje pravice.

Sijajno uspel shod. — Ustanovitev krajevnega medstrokovnega odbora.

Preteklo nedeljo se je vršil v polno zasedeni dvorani pri »Slonu« javen strokovni shod, katerega je otvoril predsednik s. Gabrijel.

O dnevnem redu je poročal s. Petejan iz Maribora, kateri je v daljšem referatu pojasnil vzroke in posledice gospodarske krize pred vojno, po vojni in danes. Obsežno je govoril o vedno naraščajoči brezposelnosti in o potrebi podpiranja brezposelnih, kakor tudi o sredstvih za pobijanje brezposelnosti.

Nadalje je poročal o stanovanjski krizi ter o vedno naraščajoči najemnini, katera je postala za delavce in nameščence neznošljiva.

Govoril je o potrebi strokovne, kulturne in gospodarske organizacije v sedanjem času.

Končno je pojasnil zahteve delavskih razrednih organizacij, zlasti pa je poudaril potrebo zavarov, za brezposelne, katerega dolžnost pa je, da te svoje žrtve vzdržuje. Ravno tako je nujno potrebno, da se uvede starostno zavarovanje, da se odmorem starim in onemoglim delavcem in sanaciji obstoječega socialnega zavarovanja. Odločno se je zavzemal za maksimiranje najemnin na podlagi zlate paritete.

Okrog Podporne sekcije »Kmetijske eksportne zadruga« v Mariboru.

Tiskarno »Ažbe« so kupili odborniki — ne zadruga.

Po oblastni zatvoritvi poslovnih lokalov mariborske zavarovalnice »Kmetijske eksportne zadruga« in arelaciji njenih odbornikov, je vzbudila v javnosti največje presečenje vest, da Podravske tiskarne »Ažbe« ni kupila »Kmetijska eksportna zadruga« sama, »za 550.000.— Din«, kakor smo to zadnjič poročali, ampak njeni, sedaj aretirani odborniki: ravnatelj Kenda Franc, Žunković Mate in Kristofič Ignac. Tiskarna »Ažbe« je torej sedaj lastnina teh gospodov, ki so tudi edini upravičeni razpolagati s to tiskarno in njenim premoženjem, ne pa »Kmetijska eksportna zadruga«. O sklenjeni kupni pogodbi se nam poroča, da so hoteli navedeni odborniki napraviti tozadevno pogodbo najprej pri notarju g. dr. Ašiču, ki pa je dejal, da bi se morala pravila spremeniti. Nato so šli k drugemu notarju, dr. Bartolu, ki je potem tudi napravil tozadevni notarski akt, s katerim sta dosedanja lastnika

nar. poslanec inž. Pahernik in soproga prodala tiskarno »Ažbe« gg. Kendi, Žunkoviću in Kristofiču. Ta kupna pogodba z notarskim aktom je torej pravnoveljavna, ker je čisto pravilno sklenjena. Lastniki tiskarne »Ažbe« so torej sedaj gg. Kenda, Žunković in Kristofič.

Hišo trgovca Josipa Šereca na Aleksandrovi cesti

pa je kupila zadruga na svoje ime. Vendar lastninska pravica v zemljiški knjigi še ni

Po referatu, katerega so navzoči z burnim odobravanjem vzeli na znanje, se je vršila obširna in zanimiva debata, katere so se udeležili ss. Gabrijel, Schmidt, Korpor, Domanjko in Matjašič, kateri so iznesli zanimive stvari o postopanju nekaterih hišnih posestnikov podeželskih občin napram brezposelnim, o postopanju delodajalcev z vajenci, o zniževanju plač itd. Sodr. Domanjko je govoril o potrebi konsumne organizacije, s. Matjašič pa o potrebi in pomenu kulturne organizacije in kulturnega dela med delavstvom.

Vse predložene resolucije, katere je prečital s. Koren, so bile soglasno sprejete.

Nato se je izvolil lokalni medstrokovni odbor, v katerega so bili izvoljeni ss. Koren in Arnuš za železničarje, ss. Schmidt in Korpar za usnarje, ss. Matjašič in Hvalec za lesne delavce, Letnik za živilce ter ss. Gabrijel in Domanjko za privatne in trgovske nameščence.

Končno je sodr. Gabrijel pozval vse navzoče, da agitirajo in se naročijo na »Delavsko Politiko« in »Volksstimme« ter zaključil ta lepo uspeši shod, ki je jasno pokazal, da se je ptujsko delavstvo začelo zanimati za vsa vprašanja, ki se njega tičejo, kakor tudi za strokovne, kulturne in gospodarske organizacije.

prenešana, ampak je še vedno vpisan kot lastnik trgovca g. Šerec. Pri tej kupčiji, kjer je znašala kupnina Din 1.600.000.—, mora plačati »Kmetijska eksportna zadruga« v 15 dneh za prenosno pristojbino 5 %

znesek Din 80.000.—.

tako da ima pri nakupih tiskarne »Ažbe« in Šerečeve hiše zadruga sledeče izdatke: kupnina za tiskarno »Ažbe« Din 550.000.—, 5 % prenosna pristojbina Din 27.500.—, nakup Šerečeve hiše Din 1.600.000.—, 5 % prenosna pristojbina Din 80.000.—, stroški kupnih pogodb in vknjižbe najmanj Din 6.000.—, skupaj Din 2.263.500.—.

»Kmetijska eksportna zadruga«, ki je začela šele lansko jesen iz nič in je zahtevala celo od svojih uradnic kavcije po Din 10 ti-soč, ima toraj sedaj skupno s svojimi odborniki (gg. Kenda, Žunković in Kristofič) že samo v tiskarni »Ažbe« in hiši trgovca Šereca Din 2 milijona 263.500 vrednosti.

Prihajajo nam od vseh strani gorostasne vesti, kako so ljudje naselili agentom.

Zato upamo, da bo banska uprava z drugimi oblastmi storila vse, da se premoženje zadruga tako likvidira, da bodo dobili ljudje, zlasti reveži, svoj denar nazaj.

Ali si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

kor smo že svoječasno poročali, imenuje »Jugoslovanska radikalna kmečka demokracija«, je bil v Mariboru sestavljen pripravljalni odbor, ki ga tvorijo: dr. Lipold, dr. Vauhnik, dr. Rapotec, dr. Ravnik, veletrgovec Ferdo Pinter in Rudolf Tumpelj.

Članski sestanek železničarske Nakupovalne zadruga, ki se je vršil minulo sredo v dvorani Delavske zbornice, je bil dobro obiskan. Stvarno kritiko sklicateljev pa je poskušal motiti znani Rudolf Tumpelj z neprestanimi medklci. Z njim so prišli na sestanek tudi neki ljudje, ki so mestoma prav nedostojno kričali, menda z namenom, da sestanek onemogočijo. Zlasti so bili ti tovariši razkačeni, ko so sklicatelji pojasnili navzočim članom, kako se dostavljajo glasovnice posameznim članom. S strani članov je padlo mnogo upravičenih očitkov, ki so jasno pokazali, da se članstvo ni voljno pustiti terorizirati.

Tožbe proti »Kmetijski eksportni zadrugi« so začeli vlagati ljudje pri mariborskem sodišču. »Kmetijsko eksportno zadrugo« zastopa odvetnik dr. Irgolič, ki se je prijavil tudi kot branitelj aretiranih voditeljev Kende, Žunkovića in Kristofiča, ter tudi delal kupno pogodbo s trgovcem Šerecom.

Pobiranje gостаščine. Z ozirom na mnenje, da je bilo pobiranje občinskih davščin, gostaščine, kanalščine in vodarine dovoljeno samo do 31. decembra 1931, opozarja mestno načelstvo, da je dovoljeno pobiranje teh davščin tudi v letu 1932. Z ozirom na to je prvi obrok v četrtletnem iznosu lanskega predpisa plačati tekom meseca februarja. Za poznejša plačila se zaračunajo 10 odst. zamudne obresti.

Kulturni pregled.

Rudolf Golouh, »Groteska sedanjosti«. (Krstna predstava v mariborskem gledališču 6. febr. 1932.) »Groteska sedanjosti« je drugo Golouhovo dramatično delo. Dočim nam je v svojem prvem delu, v kolektivni drami »Križi« pokazal družabne, moralne in gospodarske krize, ki so pretresale Slovenijo v prvih povojnih letih, nam je v satirični »Groteski sedanjosti« postavil na oder evropsko diplomacijo, ki odločuje o usodi sveta in narodov.

»Groteska sedanjosti« je v svojem bistvu prva slovenska satirična revija. Šlihe satirične revije so drugod po svetu močno priljubljene — zlasti pri Nemcih in Rusih — in predstavljajo močno orožje proti zastarelim predsodkom. V »Groteski sedanjosti« je dejanja prav za prav malo; vse je osredotočeno samo na glavno dejanje, ki se suče okrog občinskega goveda. To govedo je po čudnem naključju prišlo v oskrbo mednarodne komisije, ki naj odloči, katera država naj zanj skrbi, da ne bo poginilo.

Pri diplomatih nam Golouh ne kaže njihovih medsebojnih intrig, tajnih dogovorov in skupnih nastopov posameznih skupin, marveč vsak izmed njih je svet zase; vsak je ujet v zaprtašene in že davno uresničene ideje svoje domovine in preko teh idej, bolje fraz in predsodkov ne more in ne more. In prav tu leži pri Golouhovi satiri povdarek. Vsi samo razkladajo, govorijo in govorijo, govorijo v prazno. Posamezni diplomati so izborno karakterizirani. Pandolini govori samo o veličini svoje domovine, ki je in »toto arde terrarum prima«, Straussmann je ves zapleten v zmešano dijalektiko svoje rase, praktični bil Lain išče samo profitov in ne more zatajiti trgovske žilice, v Papondopillu je vtelesena širokogrudna naivnost zastopnika zaostale agrarne države, v Spackem pa hurajveski nacionalizem mlade države, ki se skuša vsiliti na odločilno mesto v zboru evropskih veličin. Nad vsemi pa vlada prevladni Mariand, ki mnogo molči, a tudi njegov molk je govor.

Sila razmer je postavila na oder Amerikanc, ki s smehom gleda na vse to prekanje in vrvenje in ima o vsem svoje tiho mnenje. Prav ta Amerikane je edina hiba groteske, kajti tudi Amerika ni danes več tisto, kar je bila vsaj v prvih povojnih letih.

Spodaj, globoko pod diplomati je razpostavil pisatelj zastopnike malega dolskega naroda. Naroda, ki se še prav ne znajde, ki ga še slepi »veličina« visoke diplomacije. Vsak izmed njih je tip zase, a v vseh je nekaj birokratizma in norčave legalnosti, precej strahu in trepetunstva navzgor in oblastnosti navzdol, v ozadiju pa mali zasebni interesi tihotapstva, ki donosa dobiček, in valutnih spekulacij. Kakor diplomatom primanjkuje tudi njim širokih perspektiv: za svoje male interese so pripravljeni žrtvovati interese naroda. Scena, kjer pridobije narodni zastopnik »ljudstvo« zase, je močno poučna. Vendar pa ima ta »narod« eno prednost pred diplomati: zdrav je, zabava se in veseli po svoje, pa čeprav govedo crkava.

Povdarim naj, da ni bil Golouhov namen podajati notranjega življenja posameznih figur: psiholoških problemov zato v groteski ni treba iskati. Vse osebe so lutke, izvoljene marionete, s katerimi se igrajo višje sile: namišljeni interesi različnih domovin. Eno plat je pisatelj satirično obdelal, in ta je njihova glavna napaka: regljanje in ponavljanje gesel, tako starih in zaprašenih, da so prišla že v akte. To so lutke prav v tem zmislu, kakor jih pozna ruski kolektivni človek na svojih proslavah. In prav to je režiser Joško Kovič v vsem obsegu doumel; zato je postal izborni interpret te satire. Brez njegove interpretacije bi satira prav gotovo ne dosegla tolikega uspeha, kakor ga je. Avtor je našel svojega režiserja.

O Jošku Koviču je treba povedati nekaj besed. Zdi se mi, da so njegovo polje prav take satire. V njem je mnogo modernega duha in močnejše se ga niti sam ne zaveda. Od tod izvira, da so njegove kabinete režije srednje vrednosti, triumfira pa v modernih satirah. Njegova režija Cankarjevega »Pohujšanja«, Haškovega »Švejk« in Golouhove »Groteske sedanjosti« so stvaritve, ki jih človek zlepa ne pozabi. So stvaritve duha, ki že v prvem hipu doume vse konice, in ki jih zna podčrtati, spraviti v ospredje, da so otipljive. Podčrtava jih z namestitvijo oseb na oder, s scenerijo, s tempom. Tudi s tempom, ki je prav v takih stvareh odločilnega pomena.

Igralci so bili to pot vsi na višini, čeprav je nastopil skoraj celotni zbor. Najboljše so bili brez dvoma: P. Kovič (Mariand), Furijan (bil Lain), Skrbinešek (Straussmann) in Tomašič (Pandolin) — torej zastopniki diplomatskega zbora. Za njimi niso prav v ničemer zaostajali drugi, čeprav so bile nekatere vloge precej težke, n. pr. vloga Amerikanca (Lobnik) in Marine (Starčeva).

Golouhova »Groteska sedanjosti« je brez dvoma najboljša odrsko delo, kar jih je v poslednjih letih doživelo krstno predstavo na našem oderu. Obisk delavcem najtopleje priporočamo — prav v sedanjih časih. — Talpa.

Pridobil bom še vsaj enega novega naročnika »Delavski politiki«. To naj bo geslo vsakega zavednega delavca ob novem letu.

Davščina mestne občine. Z razpisom z dne 28. januarja 1932, št. 2962-1 je kraljevska banska uprava Dravske banovine sporočila, da je ministrstvo financ z odlokom z dne 2. januarja 1932, I. br. 86758 dovolilo, da se v mestni občini mariborski za čas od 1. januarja 1932 dalje, pa do odobritve proračuna za leto 1932

Maribor.

Strokovno zborovanje živilskih delavcev v Mariboru. Podružnica strokovne organizacije živilskih delavcev v Mariboru, sklicuje za v nedeljo, dne 14. t. m. ob pol 10. uri dopoldne, strokovno zborovanje, ki se bo vršilo v društvenem lokalu gostilne »Zlati konj« z važnim dnevnim redom. Zborovanja se bodo udeležili tudi ptujski sodruzi, zato je dolžnost vseh članov organizacije, da se sestanka polnoštevilno udeležijo.

Izobraževalni tečaj Strokovne komisije in »Svobode« lepo napreduje. Predavanja se vrše redno in tudi obisk je prav zadovoljiv. Doslej so predavatelji pripravili kratek uvod k svojim temam. Tako je dr. Reisman podal pregled čez kazensko in civilno pravo ter raztolmačil njune osnovne pojme. S. Eržen je razložil zgodovino društvenega prava od rimskih časov — pa do današnjih dni. Nazadnje je tolmačil najnovejše društveno pravo. Sodr. Pelikan je temeljito in na zelo stvaren način upeljal tečajnike v društveno organizacijo in jim razložil njen pomen in namen. Sodr. Teply je predaval o fevdalnem gospodarskem redu, o njegovih osnovah, pretvorbah in njegovem razpadu. Nadaljeval bo z nastopom kapitalizma in z delavskim gibanjem. Vsa predavanja se odlikujejo po svoji vsebini in pomembnosti. Tečajniki veselo poslušajo in bistro zasledujejo izvajanja predavateljev. Najvažnejše stvari si zabeležijo v zvezke, da si jih ohranijo za poznejše delo v svojih organizacijah. Tečaj obeta še večjo živahnost, ko se bo snov ponavljala v obliki debat in pogovorov.

Ustanovitev nove stranke. Za ustanovitev nove stranke, ki se, ka-

pobirajo iste trošarine in davščine ter v isti višini, kakor leta 1931.

Občni zbor Pevskega odseka pekov. Pevski odsek pekov v Mariboru sklicuje za dne 21. februarja ob 10. uri dopoldne v gostilni »Zlati konj« svoj redni letni občni zbor. Člani se pozivljajo k točni in polnoštevilni udeležbi.

Društvo »Ogenj« v Mariboru ima svoje društvene lokale v Koroščevi ulici št. 8, pritličje, kjer dobe vsi zainteresirani potrebna pojasnila. Uradne ure so vsak ponedeljek, sredo in petek od 17. do 19. ure.

Delavci in nameščenci jedo samo v Javni kuhinji na Slomškovem trgu št. 6.

SREČKE državne razredne loterije se dobe sedaj tudi v Štajerski hranilnici in posojilnici v Mariboru, Slomškov trg 6. Sodrugi, tam jih kupujte!

Radirke, risanke, šolske škatle, torbice in nešteto drugih produktov dobite le v trgovini Ljudske tiskarne, Slomškov trg 6.

Celje.

Splošna delavska zveza Jugoslavije, podružnica Celje, sklicuje svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 14. februarja ob 8. uri zjutraj v prostorih Ljudske kuhinje Delavske zbornice v Celju.

Dolžnost vsakega člana je, da se tega občnega zbora udeleži redno in točno. V poštev pridejo Pražarna in kemična tovarna ter mestno podjetje Celje.

Pozivamo pa še vse neorganizirane delavce, da pridejo na ta občni zbor, ker se bodo po končanem obč-

nem zboru sprejemali novi člani, in sicer iz tekstilnih tovarn v Celju ter šamotne tovarne iz Štor; sem spada tudi delavci iz tovarne odej, Školja vas.

Delavci, zavedajte se, pridite polnoštevilno in vstopite v organizacijo, ker le kolikor moči, toliko pravice si boste lahko izvojevali.

Predsednik.

Trbovlje.

V nedeljo, dne 7. t. m., je — kakor smo že poročali — uprizoril naš dramski odsek »Svobode« veseloigro »Trije vaški svetniki«. Dvorana Delavskega doma je bila nabito polna. Občinstvo je to pot prišlo na svoj račun, kakor že dolgo ne. Zasedba vlog je bila vseskozi posrečena. Režija izborna. Lakajnarjev Jakc iz Črmošnic se je predstavil v popolnoma novi formi, popolnoma nov tip — nič več kakor prejšnji igralec. Prišel je menda res iz Črmošnic, tako se je vživel v mimiko in govor. Njegova mati, premožna samozavestna kmetica, je imponirala. Vaški učitelj je v svoji dokaj hvaležni vlogi kazal mestoma preveč sarkastičnega smeha, drugače je bil dober. Župan, stara vaška korenina, predsednik društva za povzdigo devišstva in morale, je ustvarjen kot nalašč za to vlogo, posebno pa še kot komik. Fanika je bila res ponosna županova hči, ki se nikakor ne more vživeti v naziranje svojih staršev. Županja kaže kljub svoji mladosti precejšen napredek ter je izvedla svojo vlogo nad pričakovanje. Ostala vaška svetnika, Blaž in Peter, sta predstavila stara grešnika, ki jima

vest ni dala miru; bila sta res originalna. Marjanca se je izkazala precej izpiljeno in je izvedla svojo vlogo izborna. A otroka, doktor in župnik itd. so bili vsi samo posrečeni tipi. Pa kaj bi naštevati. Najboljša kritika je ta, ki mi jo je povedal po igri nek znanec, ki mu je bila igra resnično doživljanje. Mestoma se je dvorana tresla od smeha. Moje poročilo bi pa ne bilo popolno, ako bi se ob tej priliki ne zahvalil vsem, ki so pripomogli k tej prireditvi, bodisi moralno ali finančno. Posebna hvala gre hrastniškim sodrugom, ki se naših prireditve udeležujejo skoro korporativno (posebno tudi ob priliki zadnjega nastopa pevcev iz Celja). Skušali se jim bomo oddolžiti.

Ponovitev igre »Trije vaški svetniki«. Ker mnogi niso mogli dobiti v nedeljo vstopnic za igro »Trije vaški svetniki«, sporočamo, da se ista ponovi v nedeljo, dne 14. t. m. ob pol 4. uri popoldne v dvorani Delavskega doma. Vstopnice se dobe v predprodaji v trgovini v Del. domu. Pridite, ne bo vam žal!

Hrastnik.

Naši diletanti. Igr »Kje je meja« in »Dva Pavla« je dramski odsek »Svobode« II ponavljal v nedeljo, dne 7. t. m. v Narodnem domu. Igralci so se potrudili in vloge niso bile slabo razdeljene. Pomanjkljiva pa je bila šminka. Lastni orkester pod vodstvom agilnega soobr. Pappa ml. je spremljal pevske točke pri igri »Dva Pavla«. Priporočati pa je, da se orkester po možnosti izpopolni, ker je za take prireditve treba več uglašenosti. Obisk je bil nezadovoljiv.

Zelo se občuti kriza, zlasti med steklarji. Eno pa moramo grajati: še vedno, kadar je »Svoboda« kaj priredila, je bila odvisna od svojih pristašev, medtem ko drugi reflektirajo tudi na delavski obisk. To naj delavcem da misliti, da ne bodo služili samo kot prirepek. Kljub vsemu pa gremo sami svojo začrtano pot naprej in ne klonimo glave, ker lahko s ponosom zremo boljši bodočnosti nasproti. Lahko rečemo: to smo ustvarili mi, mi ljudje s ceste! Delavcem pa veljaj: razmišljajte in odločite!

Ponovitev koncerta pevskega odseka »Svobode« I, dne 2. februarja 1932, je posrečeno uspela. Solo-točke, katere je izvajal s. Alojz Podlogar, je spremljal na harmoniju g. D. Candar, kateremu gre za njegovo naklonjenost posebna hvala. Pripomniti pa moramo, da je bil ta koncert, oziraje se na krizo, brezplačen, a žal kljub tej ugodnosti ni bila dvorana polna — morda baš zato, ker so delavci to smatrali, da ni častno, posecati zastojarske prireditve, kar bo odbor v bodoče rad upošteval. To pa še posebno zato, ker se je videlo, kdo je napolnil dvorano Narodnega doma istega dne, ko je neke vrste del. mladine igrala igro »Strah na gradu« in namenila dobiček za zgradbo nove cerkve, ki je našemu lačnemu in raztrganemu trpinu tako grozno potrebna.

Zalog.

Dramatski odsek »Svobode« je dne 2. februarja 1932 uprizoril Nestorjevo komedijo »Utopljenec«. Nabito polna dvorana je takoj pokazala, da uživa »Delavski oder« simpatije med tamošnjim proletariatom. Koliko čistega, jasnega veselja in navdušenja sem opazil med mladino, ki je v svoji otroški radovednosti čakala, da se odgrne zastor in da se naužije novega, za svoja mlada srca potrebnega razvedrila, ki ga ima proletarski otrok tako malo. Igralo se je gladko in dobro. Igra je vžgala poslušalce in ko sem odhajal na kolo-dvor, sem slišal med udeleženci samo pohvalo. Popolnoma brezhibna igra seveda ni bila in tudi režija je bila ponekod pomanjkljiva, kar bo treba prihodnjič popraviti. Sodrugi in sodružice, ako boste svoj prosti čas posvečali izobrazbi in vzgoji v naših vrstah, bodite uverjeni, da se boste nekoč veselili svojih še večjih uspehov. Vztrajnost, nesebičnost in prostovoljna disciplina bodo iz nas napravile mogočno telo, ki bo lahko kljubovalo vsem viharjem in bo nudilo lahko svojim najmlajšim prepotrebne duševne hrane, do katere imajo brezpogojno pravico. —uk.

Kupujte svoje potrebščine pri naših inserentih.

Pristopajte k zadrugi

„DELAVSKI DOM“

r. z. z. o. z. v Mariboru.

Pristopnina znaša 5 Din, delež 125 Din. Vsak delavec, delavka naj smatra za svojo dolžnost, da bo član te delavske zadrug.

Tivar obleke

Lastna izdelava blaga in podloge nam omogočuje nuditi

TIVAR OBLEKE

za gospode, dečke in otroke najboljše kakovosti po najnižjih cenah!

CENA OBLEK ZA GOSPODE:	Din 240.— do 750.—;
ZA DEČKE:	Din 200.— do 330.—;
GAMBETA OD 11 DO 14 LET:	Din 210.— do 270.—;
MORNARSKA OBLEKA OD 3 DO 10 LET:	Din 130.— do 150.—;
OBLEKA ZA OTROKE OD 3 DO 10 LET.	Din 110.— do 270.—;
RAGLAN:	Din 320.— do 650.—;
HLAČE:	Din 90.— do 180.—.

Vrsta
Tek. štev.
Prodajna
cena
50
Pazite
na gornjo ceno

Obiščite naše prodajalce v Mariboru:

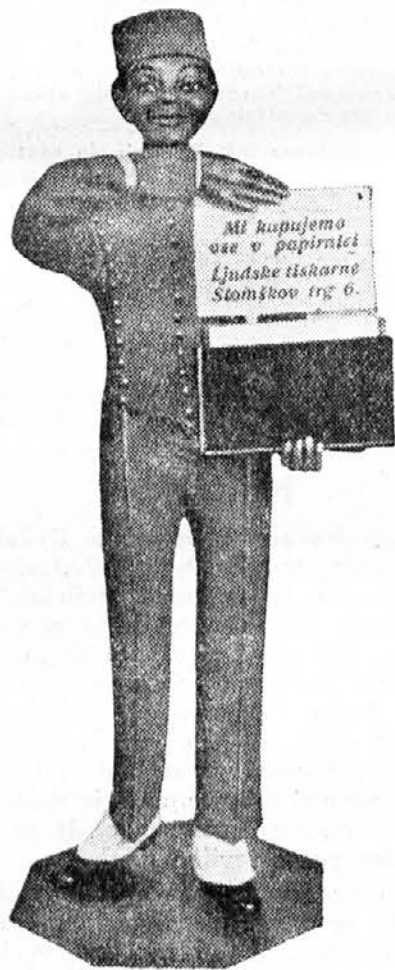
Jakob Lah, Glavni trg 2

in Veletrgovina

H. J. Turad, Aleksandrova c. 7

pa se boste uverili o resničnosti naših navedb.
Prost ogled, ne da bi se sililo k nakupu!
Pazite na zaščitni znak in tvorniško ceno:

Pazite se pred ponaredbami!

Papirnica Ljudske tiskarne
Maribor, Slomškov trg št. 6.

Nabirajte nove naročnike

Nalagajte svoje prihranke

v Štajerski hranilnici in posojilnici v Mariboru, Slomškov trg št. 6.

Posojila dajemo po ugodnih pogojih!

Vloge obrestujemo po 6 1/2 %
proti trimesčni odpovedi.